

WIADOMOŚCI GMINNE

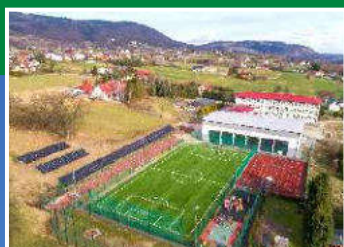
WYDANIE SPECJALNE

nr 116 marzec 2024

PODSUMOWANIE KADENCJI 2018–2024

5 lat SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

- ▶ 245 mln zł na inwestycje
- ▶ 136 mln zł środków pozyskanych
- ▶ 90 km zmodernizowanych dróg
- ▶ 92 km nowej sieci kanalizacyjnej
- ▶ 44 mln zł mniej zaplanowanego zadłużenia

2018/2019

2020

2021

2022

2023

2024

Stawiamy
NA ROZWÓJ!

- 5 lat z Mieszkańcami i dla Mieszkańców Gminy Limanowa -

SŁOWO WÓJTA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

*„Sukcesy Gminy Limanowa
mierzę wskaźnikiem realizacji potrzeb Mieszkańców”*

Szanowni Państwo,

Dobiega końca kolejna kadencja samorządu gminnego. Ostatnie pięć lat przyniosło wiele zmian w rozwoju naszej Gminy. Tak wysoka dynamika działań możliwa była dzięki wspólnej pracy wielu lokalnych samorządowców, radnych, sołtysów i członków rad sołeckich, urzędników, aktywistów i społeczników. Była to szczególnie kadencja pod wieloma względami.

Za bardzo duży sukces uważam bliski kontakt z Mieszkańcami. Prowadzenie wzajemnego dialogu oraz przyjmowanie Ich rad i sugestii, owocowało możliwością precyzyjnego i konkretnego reagowania na powstające potrzeby. Dziękuję za to. Skuteczny rozwój Gminy Limanowa to również Wasza, Drodzy Państwo, zasługa.

Liczne inwestycje drogowe, kanalizacyjne, wodociągowe, oświatowe (przy jednoczesnym obniżeniu zadłużenia Gminy) potwierdzają, że mijająca kadencja była bardzo pracowita. Problematiczna – ze względu na wydarzenia zewnętrzne i ich następstwa – ale i twórcza, kreatywna. W okresie ostatnich pięciu lat zrealizowaliśmy wiele trudnych projektów społecznych i gospodarczych. Łączna wartość zadań inwestycyjnych, tych już wykonanych, realizowanych jak i zaplanowanych dla lat 2019-2026 opiewa na ok. 245 mln zł. Zmodernizowano 160 odcinków dróg o łącznej długości szacowanej na 90 km i wartości blisko 37 mln zł. Wybudowano lub na ukończeniu jest ponad 92 km kanalizacji sanitarnej wraz z nową oczyszczalnią. Ponadto pozyskaliśmy środki na modernizację dwóch istniejących, przestarzałych oczyszczalni. Naprawdę niewiele zabrakło, aby w przeciągu tych kilku lat obecnej kadencji podwoić całą dotychczasową długość sieci wybudowaną przez moich poprzedników. Już opracowaliśmy lub na ukończeniu są projekty na około 48 km kolejnych sieci kanalizacyjnych. Zlokalizowaliśmy i zabezpieczyliśmy niezbędne zasoby wody dla wodociągów gminnych.

Bardzo duże nakłady przeznaczaliśmy na modernizację bazy oświatowej. To były i są nie tylko bieżące remonty, ale wiele kompleksowych inwestycji. W największym od lat wymiarze doposażyliśmy nasze szkoły w pomoce dydaktyczne, w tym w sprzęt komputerowy na miarę potrzeb i wyzwań XXI wieku.

W czasie mijającej kadencji Gmina Limanowa znacząco zintensyfikowała swoje działania w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych. Łącznie było to ponad 136 mln zł. Z pełnym przekonaniem mogę stwierdzić, że była to rekordowa kadencja w dziejach samorządu gminnego pod tym względem. W ostatnich pięciu latach odnotowaliśmy, z wielkim zadowoleniem, znaczący wzrost inicjatyw społecznych. Mieszkańcy zaczęli się zrzeszać, organizować, aktywizować, podejmować ciekawe formy wspólnego spędzania czasu. Pojawiły się nowe stowarzyszenia na mapie naszej Gminy. Jako samorząd staraliśmy się wspierać te inicjatywy, mając świadomość że takie działania budują nie tylko lokalną wspólnotę, ale również społeczeństwo obywatelskie.

Aby rozwój Gminy był harmonijny i zrównoważony, inwestowaliśmy również w lokalny sport. Dbaliśmy o kulturę i jej dziedzictwo oraz lokalne miejsca pamięci historyczno-religijnej. Szeroko promowaliśmy atrakcje i produkty turystyczne. Reagowaliśmy na sytuacje losowe i krzywdę ludzką. Tam gdzie mogliśmy, nieśliśmy pomoc. Wspieraliśmy działalność policji i jednostek straży pożarnej, bo bezpieczeństwo to priorytet. Realizowaliśmy strategię niskich podatków, co również miało przełożenie na dynamikę i kondycję lokalnego rynku pracy. Otwarty, przyjazny, profesjonalny – taki był, jest i mam nadzieję nadal będzie nasz Urząd względem Mieszkańców. Chcemy być blisko Was i tacy pozostaniemy – gwarantuję.

Rozwój samorządu to nieustający ani na moment, wieloaspektowy i wieloetapowy proces.

Jestem wewnętrznie w stu procentach przekonany, że ostatnie pół dekady to były dobre lata dla Gminy Limanowa. Chciałbym także u Państwa wzbudzić takie przekonanie, dlatego również z tego powodu zachęcam do lektury niniejszego wydania *Wiadomości Gminnych* podsumowującego ten czas.

Jan Skrzekut

Wójt Gminy Limanowa

GMINNA SAMORZĄDNOŚĆ

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

Miniona kadencja to okres aktywnej pracy radnych oraz sołtysów, którzy w swym działaniu i procesie decyzyjnym kierowali się dobrem wspólnoty samorządowej.

RADA I RADNI GMINY LIMANOWA

Rada Gminy obradowała na **34 sesjach**, na których podjęła **380 uchwał**. Łącznie odbyło się **91 posiedzeń** stałych komisji Rady Gminy: 30 wspólnych i 61 indywidualnych.

Na 25 posiedzeniach wspólnych obradowały: Komisja Finansów i Rozwoju Gospodarczego; Komisja Oświaty, Zdrowia i Pomocy Społecznej; Komisja Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego oraz Komisja Kultury, Sportu i Turystyki. Trzy wspólne posiedzenia odbyły: Komisja Finansów i Rozwoju Gospodarczego, Komisja Oświaty, Zdrowia i Pomocy Społecznej oraz Komisja Kultury, Sportu i Turystyki. Po jednym wspólnym posiedzeniu odbyły Komisja Finansów i Rozwoju Gospodarczego, Komisja Oświaty, Zdrowia i Pomocy Społecznej oraz Komisja Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego wraz z Komisją Rewizyjną.

Oprócz wymienionych posiedzeń odbyło się 61 indywidualnych posiedzeń komisji stałych: 28 posiedzeń Komisji Finansów i Rozwoju Gospodarczego, 8 posiedzeń Komisji Oświaty, Zdrowia i Pomocy Społecznej, 7 posiedzeń Komisji Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego, 3 posiedzenia Komisji Kultury, Sportu i Turystyki, 19 posiedzeń Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz 21 posiedzeń Komisji Rewizyjnej.

RADNI VIII kadencji (2018-2024)

Przewodniczący Rady Gminy: Stanisław Młyński.

Radni: Marek Borucki (Siekierczyna), Antoni Frączek (Pisarzowa), Sylwester Hasior, którego w 2023 r. zastąpiła Beata Kwiatkowska (Wysokie), Jerzy Jabłoński (Męcina), Marek Kapitan (Sowliny), Zdzisław Kądziołka (Lipowe), Stanisław Kita (Rupniów), Cecylia Kochańczyk (Stara Wieś), Zuzanna Kolawa (Koszary), Władysław Lachor (Kłodne), Daniel Łacki (Młynne), Andrzej Malinowski (Pisarzowa), Stanisław Młyński (Nowe Rybie), Bogdan Pałka (Stara Wieś), Bogusław Pazdur (Stara Wieś), Adam Ryś (Mordarka), Stanisław Sajdak (Makowica), Walenty Szubryt (Mordarka), Leszek Twaróg (Młynne), Iwona Wojak-Ćwik (Stara Wieś), Rafał Woźniak (Męcina).

SOŁECTWA I SOŁTYSI GMINY LIMANOWA

SOŁTYSI VIII kadencji (2018-2024)

Urszula Biernat (Stara Wieś), Henryk Gąsior (Bałazówka), Karol Golonka (Łososina Górna), Roman Halota (Kisielówka), Barbara Hebda (Kanina), Józef Hutek (Siekierczyna), Marek Kapitan (Sowliny), Stanisław Kita (Rupniów), Zuzanna Kolawa (Koszary), Jerzy Kruczek (Stare Rybie), Tadeusz Kuchta, zmarł w dniu 2021 r. w jego miejsce Rozalia Kuchta (Makowica), Władysław Lachor (Kłodne), Władysław Lorek (Wysokie), Andrzej Malinowski (Pisarzowa), Jan Myszk (Nowe Rybie), Tomasz Pałka (Siekierczyna), Ryszard Piszczek (Stara Wieś), Krzysztof Ryś (Walowa Góra), Marcin Ryś (Lipowe), Stanisław Smęda (Męcina), Maria Twaróg (Pasierbiec), Leszek Twaróg (Młynne), Kazimierz Wojtas (Mordarka).

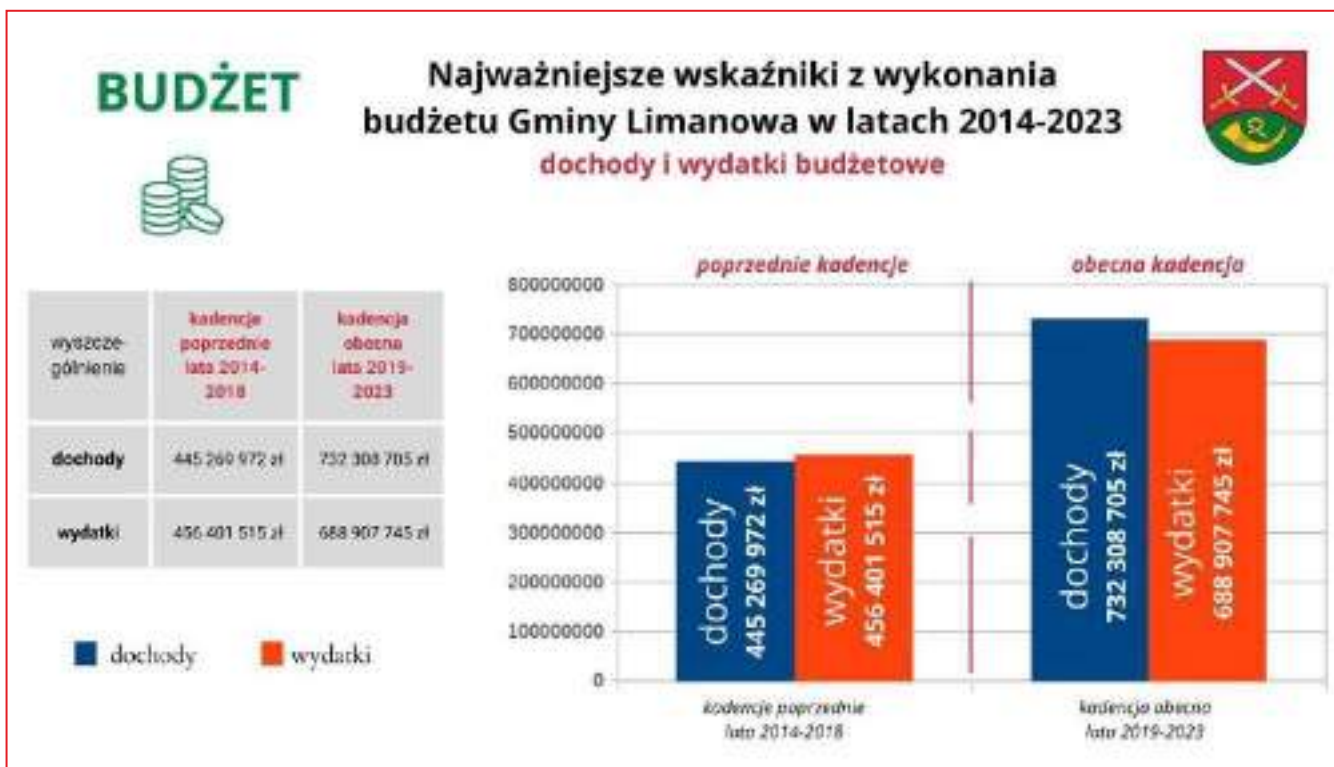

GMINNE FINANSE

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

Rozsądna polityka wydatkowa, uzyskanie wyższych dochodów, pozyskiwanie znacznych dodatkowych środków pozabudżetowych, zminimalizowanie zadłużenia – wszystko to sprawia, że Gmina Limanowa znajduje się w bardzo dobrej kondycji finansowej.

Odpowiednio zaplanowana i skutecznie realizowana polityka inwestycyjna umożliwiły przeprowadzenie w minionych latach wielu kluczowych projektów inwestycyjnych. Gmina nie musi już wyzbywać się majątku, aby realizować inwestycje, lecz może - i pozyskuje - nowe tereny, gdzie powstają potrzebne Mieszkańcom inwestycje.

ZREALIZOWANE INWESTYCJE

Zgodnie z początkowymi założeniami, w mijającej kadencji kluczowymi zrealizowanymi inwestycjami były te, skoncentrowane na codziennym życiu Mieszkańców. W szczególności: zmodernizowano, lub jest w trakcie modernizacji, **160 odcinków dróg, o łącznej długości około 90 km i wartości blisko 37 mln zł.** Wybudowano, lub jest w trakcie realizacji, ponad **92 km kanalizacji sanitarnej** wraz z wykonaną już nową oczyszczalnią w Starej Wsi (niewiele zabrakło, aby w przeciągu tych kilku lat obecnej kadencji praktycznie podwoić całą dotychczasową długość sieci wybudowaną przez poprzedników). Pozyskano również środki na gruntowną modernizację i rozbudowę dwóch istniejących oczyszczalni ścieków oraz wykonanie instalacji fotowoltaicznych na pozostałych oczyszczalniach. Opracowano projekty - lub są w trakcie opracowania - dla kolejnych **48 km sieci kanalizacyjnej.** Zlokalizowano i zabezpieczono niezbędne zasoby wody dla wodociągów gminnych oraz zmodernizowano i unowocześniono budynki szkół, obiekty kultury, sportu i rekreacji. Znacznie odmłodzono tabor samochodowy i zmodernizowano wiele remiz Ochotniczych Straży Pożarnych, podnosząc bezpieczeństwo na terenie całej Gminy. Zatrudniono pracowników i zainwestowano w ciężki sprzęt, dzięki czemu Gmina sama wykonuje liczne roboty w terenie, jak i częściowo realizuje zimowe oraz letnie utrzymanie dróg. **Łączna wartość zadań inwestycyjnych - tych już wykonanych, realizowanych, jak i zaplanowanych dla lat 2019-2026 - opiewa na ok. 245 mln zł.** Liczby najlepiej świadczą o skuteczności działania całego Urzędu oraz aktywności wszystkich Samorządowców.

BUDŻET

Najważniejsze wskaźniki z wykonania budżetu Gminy Limanowa w latach 2014-2023 wydatki inwestycyjne i pozyskane środki na zadania inwestycyjne oraz główne zadania bieżące w latach 2015-2023

wyszczególnienie	kadencja poprzednie lata 2014-2018	kadencja obecna lata 2019-2023
inwestycje wykonane	83 324 286 zł	132 705 789 zł
pozyskane środki	11 225 427 zł	77 444 267 zł + 58 555 733 zł

■ inwestycje
■ pozyskane środki

Środki zewnętrzne zapewnione na realizację zadań inwestycyjnych zaplanowanych na lata 2024-2026 w formie procentu

POZYSKANE ŚRODKI

W czasie mijającej kadencji Gmina Limanowa znacząco zintensyfikowała swoje działania w zakresie zdobywania funduszy z zewnątrz, co stanowi istotny impuls dla jej rozwoju. **Ze śmiałością można stwierdzić, że była to rekordowa kadencja w dziejach samorządu gminnego, pod względem pozyskanych środków zewnętrznych.**

2014 r.	2 626 942 zł
2015 r.	2 934 468 zł
2016 r.	563 826 zł
2017 r.	1 584 630 zł
2018 r.	3 515 561 zł
2019 r.	9 730 908 zł
2020 r.	15 589 165 zł
2021 r.	28 490 667 zł
2022 r.	6 641 759 zł
2023 r.	16 678 598 zł
2024-2026	58 555 733 zł

ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

które już wpłynęły na konto Gminy,
wydatkowane na zadania inwestycyjne
oraz główne zadania bieżące w latach 2015-2023
oraz środki inwestycyjne zapewnione na lata 2024-2026

BUDŻET

Środki zewnętrzne zapewnione na realizację zadań inwestycyjnych zaplanowanych na lata 2024-2026 w formie procentu

Łącznie, w czasie obecnej kadencji, pozyskano blisko **136 mln zł** środków zewnętrznych na wydatki majątkowe oraz główne zadania bieżące. Z tego 133 mln zł to pozyskane środki pozabudżetowe jedynie w sferze inwestycyjnej, z tego 74,4 mln zł to środki za które wykonano już inwestycje w latach 2019 - 2023, a 58,6 mln zł stanowią dodatkowe środki zewnętrzne jakie udało się zapewnić dla Gminy w formie promes. To właśnie dzięki tym promesom w latach 2024-2026 zostaną wykonane nowe inwestycje jak i zakończone te już prowadzone. Ten wprost niewiarygodny wzrost skuteczności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w odniesieniu do lat poprzednich, spowodował taki rozwój Gminy, jednocześnie umożliwiając jej oddłużenie.

ZMNIEJSZENIE ZADŁUŻENIA

Jednym z najważniejszych sukcesów mijającej kadencji jest zmniejszenie planowego zadłużenia Gminy o blisko 44 mln złotych, przy jednoczesnej dynamicznej polityce inwestycyjnej. Jesteśmy jedynym samorządem w Powiecie Limanowskim, który tak znacząco zminimalizował dług, przy jednoczesnym wzrostowym trendzie inwestycyjnym.

W przygotowanym przez poprzedników budżecie, zadłużenie Gminy na koniec 2019 roku zaplanowano na poziomie 47,1 mln zł. Po pięciu latach działania, na koniec tej kadencji, można było przygotować budżet, który zakłada zadłużenie Gminy na koniec 2024 r. na poziomie 3,4 mln zł. W ciągu więc zaledwie tych pięciu lat osiągnięto obniżenie planowanego zadłużenia o 44 mln zł i założono jego dalsze obniżanie, aż do całkowitego zera już w 2025 roku.

Podsumowując: dochody budżetu Gminy obecnej kadencji, w porównaniu z poprzednią, wzrosły o 61 %. W znaczny sposób, bo o 63 %, wzrosły wydatki inwestycyjne, a pozyskane środki zewnętrzne w obecnej kadencji są kilka razy większe niż w poprzedniej. Ciężko wypracowana, aktualna kondycja samorządu jest obiektywnie bardzo dobra i stanowi pozytywny prognostyk prorozwojowy.

245
mln zł

**WARTOŚĆ
INWESTYCJI
ZREALIZOWANYCH,
ROZPOCZĘTYCH
I ZAPLANOWANYCH
LATA 2019–2026**

136
mln zł

**SUMA
POZYSKANYCH
ŚRODKÓW
ZEWNĘTRZNYCH
LATA 2019–2026**

44
mln zł

**ZMNIEJSZENIE
PLANOWANEGO
ZADŁUŻENIA
GMINY**

Jan Skrzekut:

„Poniżej przedstawiam zestawienie najważniejszych osiągniętych wskaźników budżetowych zrealizowanych w trakcie mojej pierwszej kadencji, prezentując je na tle wyników poprzedników. Przekroczyły one moje początkowe, optymistyczne założenia i plany. Dają mi też wewnętrzne poczucie spełnienia obowiązku jakiego się podjąłem. Jestem dumny, że już w pierwszej kadencji na stanowisku wójta, dzięki wspólnej pracy z urzędnikami i samorządowcami, udało się w ciągu tych pięciu lat znacznie zwiększyć środki zewnętrzne, jakie pozyskiwała Gmina i zapewnić kolejne prawie 60 mln złotych na dalsze inwestycje w formie różnego rodzaju promes.

Ten naprawdę wielki wzrost pozyskiwanych środków z zewnątrz, pozwolił nie tylko zwiększyć prawie o 60% wartość wykonanych już inwestycji w porównaniu do pięciu lat ubiegłej kadencji oraz zaplanować kolejne inwestycje na ponad 110 mln zł, ale dzięki gospodarnemu działaniu dał możliwość równocześnie obniżyć wygenerowane w poprzednich latach zadłużenie do minimalnego poziomu.

W przeciągu tych ostatnich lat nastąpił również olbrzymi, bo ponad siedmiokrotny, wzrost wpływu środków majątkowych do budżetu Gminy, a to przecież z tych funduszy powstają nowe inwestycje. Rokrocznie - dzięki rozsądnej polityce inwestycyjnej, która pozwoliła zmniejszać angażowane środki na bieżące funkcjonowanie, takie jak: remonty dróg, odśnieżanie, czy prace terenowe - potencjał samorządu wyrażony nadwyżką operacyjną rósł, co świadczy o proinwestycyjnym i rozwojowym nastawieniu Gminy.

Myślę, że te twarde dane w sposób jasny i czytelny dają świadectwo, że lata 2019-2023 zostały przez Gminę Limanowa solidnie przepracowane i są dobrą prognozą na przyszłość dla nas wszystkich. Z całą mocą jeszcze raz podkreślam – wszystko to o czym wspominam powyżej to efekt wspólnej pracy: władz urzędu, kierowników, dyrektorów jednostek, urzędników gminnych i wszystkich tych, którym dobrobyt Gminy Limanowa leży głęboko na sercu”.

NAJWAŻNIEJSZE WSKAŹNIKI Z WYKONANIA BUDŻETU GMINY LIMANOWA W LATACH 2014-2023

wyszczególnienie	kadencje poprzednie (okres 5 lat) lata 2014-2018						kadencja obecna (okres 5 lat) lata 2019-2023						procentowe porównanie
LATA	2014	2015	2016	2017	2018	SUMA 2014-2018	2019	2020	2021	2022	2023	SUMA 2019-2023	
DOCHODY	67 674 650,16	70 086 095,10	90 952 110,60	104 214 932,34	112 342 184,11	445 269 972,31	129 294 221,12	148 540 835,16	167 465 959,65	144 612 014,22	146 244 628,51	736 157 658,66	165%
bieżące	66 499 820,12	67 212 055,78	90 542 565,10	102 813 435,15	108 886 584,52	435 954 460,67	119 917 081,71	131 552 973,30	141 830 770,15	139 825 258,09	133 878 733,14	667 004 816,39	153%
majątkowe	1 174 830,04	2 874 039,32	409 545,50	1 401 497,19	3 455 599,59	9 315 511,64	9 377 139,41	16 987 861,86	25 635 189,50	4 786 756,13	12 365 895,37	69 152 842,27	742%
WYDATKI	70 088 687,67	66 940 257,54	89 889 739,15	111 081 983,35	118 400 846,88	456 401 514,59	130 680 680,57	136 761 108,69	136 196 433,02	144 894 718,97	140 374 803,77	688 907 745,02	151%
bieżące	56 429 701,70	57 096 047,81	78 201 312,82	86 861 771,29	94 488 394,80	373 077 228,42	107 166 082,01	115 857 387,59	120 636 388,18	122 474 631,62	106 209 566,15	572 344 055,55	153%
w tym wydatki "inwestycyjne" poniesione na gruntowne remonty dróg	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 116 340,64	2 899 661,25	3 700 409,38	1 578 515,55	4 847 172,39	16 142 099,21	-
majątkowe ("inwestycje")	13 658 985,97	9 844 209,73	11 688 426,33	24 220 212,06	23 912 452,08	83 324 286,17	23 514 598,56	20 903 721,10	15 560 044,84	22 420 087,35	34 165 237,62	116 563 689,47	140%
DOFINANSOWANIA ZEWNĘTRZNE (WPROWADZONE DO BUDŻETU NA ZADANIA INWESTYCYJNE I NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA BIEŻĄCE)	2 626 941,80	2 934 468,41	563 826,06	1 584 629,63	3 515 560,84	11 225 426,74	9 730 907,87	15 589 164,69	28 490 667,30	6 641 758,88	16 678 598,22	77 131 096,96	687%

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

*Droga Rupniów -
Bednarki - Wilkowisko*

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Komfort życia Mieszkańców – a co za tym idzie: poziom rozwoju miejsca, które zamieszkują – wyznaczają określone standardy i wskaźniki. Jednym z nich jest dostępna infrastruktura drogowa. Jej jakość i trwałość, mapa sieci dróg, kilometraż. W przeciągu ostatnich lat udało się gruntownie zmodernizować wiele odcinków dróg o łącznej długości na poziomie 90 km. To obiektywny, niepodważalny sukces.

Inwestycje drogowe należą do grupy zadań najbardziej oczekiwanych przez Mieszkańców. Drogi to nasza codzienność, coś z czym stykamy się praktycznie każdego dnia – dlatego ciągle poprawa i rozwijanie infrastruktury drogowej oraz odpowiednie i skuteczne zarządzanie nią objęte są szczególną troską samorządu gminnego. W czasie ostatniej kadencji przeprowadzono szereg działań modernizacyjnych oraz inwestycji służących polepszeniu stanu dróg, przepustów i mostów czy chodników. Starano się, aby prace te były realizowane w sposób harmonijny, tam gdzie to najbardziej potrzebne, a dzięki dużemu zakresowi wykonanych prac obejmowały one w zasadzie każdy zakątek Gminy. Na ich budowę i modernizację przeznaczone zostały środki własne oraz pozyskane wielomilionowe środki zewnętrzne m.in. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, Funduszu Dróg Samorządowych. Dzięki tym działaniom Gmina Limanowa posiada dobrze rozwiniętą, dobrą jakościowo i dobrze utrzymaną sieć drogową. Szczególnie cieszy wykonanie w porozumieniu z właścicielami sąsiednich działek, brakujących fragmentów dróg asfaltowych choćby w Mordarce czy Kisielówce, gdzie przez wiele lat nie udawało się uzyskać porozumienia z Mieszkańcami. Dialog może zdziałać wiele.

Droga Pisarzowa-Meksyk

Droga wraz z parkingiem do szkoły Pisarzowa

Droga wraz z parkingiem do szkoły Pisarzowa

Spośród zrealizowanych w ostatnich pięciu latach około 160 odcinków dróg przedstawiamy Państwu tylko niektóre, bo skala przedsięwzięć drogowych zrealizowanych przez Gminę Limanowa jest olbrzymia. Na uwagę zasługują też przedsięwzięcia inwestycyjne realizowane wspólnie z Generalną Dyрекcją Dróg i Autostrad, Województwem Małopolskim i Powiatem Limanowskim. W szczególności wymienić należy tutaj chodniki wraz z zatokami przystankowymi w Mordarce i Wysokiem przy drodze krajowej nr 28 oraz odnowienie „starodroży” w Wysokiem, chodniki z przejściami dla pieszych i zatokami przystankowymi w Męcinie, Rupniowie i Mordarce przy drogach powiatowych, przejścia dla pieszych w Młynem przy drodze wojewódzkiej.

Duże znaczenie dla samorządu ma również modernizacja linii kolejowej Nr 104 Chabówka-Nowy Sącz, realizowana przez Polskie Koleje Państwowe S.A. Ta inwestycja była uzgadniana w poprzedniej kadencji jedynie na szczeblu władzy, zupełnie zapomniano powiadomić o tym Mieszkańców i omówić z nimi przyjmowane rozwiązania. W ostatnich latach, dzięki podjęciu obustronnej rzetelnej współpracy z przedstawicielami PKP, samorząd zorganizował szereg spotkań konsultacyjnych z Mieszkańcami. W możliwym jeszcze do uwzględnienia zakresie zoptymalizował i wynegocjował wiele korzystniejszych dla Mieszkańców i samorządu rozwiązań w obszarze infrastruktury kolejowo-drogowej. Również one w znacznym stopniu i w bardzo wysokim standardzie, zostaną zmodernizowane i będzie służyła nam wszystkim przez wiele lat.

Dbamy o dobrą komunikację na terenie naszej Gminy. Poniżej prezentujemy kadry ważniejszych zadań drogowych realizowanych w obecnej kadencji.

Droga Pisarzowa Planki

Droga Rupniów Łącznik Rola

Droga Pisarzowa Planki

Droga Rupniów - Bednarki - Wilkowisko

Droga Rupniów - Bednarki - Wilkowisko

Chodnik przy DK 28

Droga Stare Rybie - Zimna Woda - Podgórze

Droga rolnicza Stare Rybie

Droga Siekierzyna - Podlas 1

Droga Lipowe - Talagówka

Droga Lipowe - Potoniec

Droga Makowica (nad świetlicą)

Droga Mordarka

Droga Męcina - Wygoniska

Droga Męcina - Podlesie

Droga Nowe Rybie - Szyk

Przejście dla pieszych Stara Wieś - Zakopane i Pożary

Droga Stara Wieś Golców

Droga Męcina - Zakrętek

Droga rolnicza w Kłodnem

Droga rolnicza Walowa Góra

Droga Męcina - Wysokie - Przyszowa

Droga Siekierzyna - Jablonec

Droga Siekierzyna obwodnica

Droga Siekierzyna - Raszków - Jablonec

Droga Siekierzyna II

Siekierzyna II Morgi

Droga Kanina - Piszczowa

Droga Siekierzyna - Jablonec

Droga Wysokie - Wierchowina

Droga Wysokie - Długoleka

Droga Sowliny

Droga Sowliny

Droga Stara Wieś - Podlipowe

Droga do punktu widokowego w Wysokiem

Zatoka przystankowa DK28

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

UTRZYMANIE DRÓG

W mijającej kadencji niezwykle istotne zmiany wprowadzono w sposobie zarządzania utrzymaniem dróg pozostających w gestii Gminy Limanowa.

W zamian za zlecenie wielu robót utrzymaniowych i odśnieżania dróg podmiotom zewnętrznym, zdecydowano o częściowym wykonywaniu tych usług przez własną kadrę komunalną. Decyzja ta była podyktowana przede wszystkim stale rosnącymi cenami. Dla przykładu warto przypomnieć, że w 2019 roku niektórzy oferenci zimowego utrzymania dróg znacznie podnieśli ceny: ze średniej 130 zł na 320 zł za kilometr zimowego utrzymania drogi.

Nowy system zarządzania w tej dziedzinie sprawdził się na tyle, że corocznie staramy się zwiększać ilość i jakość wykonywania wymienionych usług poprzez własny zasób kadrowy oraz sprzętowy. Obecnie kadra pracownicza bezpośrednio zajmująca się utrzymaniem dróg, składa się na stałe z pięciu pracowników. Są to osoby wykwalifikowane i świetnie radzące sobie w terenie z bieżącymi zleceniami. Dodatkowo, corocznie w okresie letnim pracownicy są wspomagani osobami zatrudnionymi sezonowo za pośrednictwem Urzędu Pracy w Limanowej.

Aktualnie na stanie majątkowym Gmina Limanowa posiada koparko-ladowarkę, minikoparkę, cztery pojazdy transportowe i trzy ciągniki rolnicze. Do dyspozycji posiadamy również walec drogowy, ubijarki oraz beczkę do przewożenia wody. Na wyposażeniu są też różnego rodzaju przyczepy, pługi i posypywarki do zimowego utrzymania dróg.

Obsługa utrzymania dróg gminnych działa bezpośrednio przy Wydziale Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Komunikacji. Do jej podstawowych zadań należy przede wszystkim bieżąca konserwacja nawierzchni, poboczy i rowów przydrożnych, koszenie traw czy wycinanie gałęzi. Natomiast w okresie zimowym pracownicy wykonują pracę przy odśnieżaniu dróg gminnych między innymi na terenie Męciny, Kłodnego, Pisarzowej, Mordarki, Starej Wsi I i II, Siekierczyny I i II, Sowlin i części Koszar. Do tego dochodzi tzw. awaryjne odśnieżanie w miejscach i w sytuacjach gdy brakuje osób lokalnie dysponujących sprzętem i chętnych do pomocy przy odśnieżaniu dróg osiedlowych. Rokrocznie tym sposobem wykonywanych jest wiele prac na terenie poszczególnych miejscowości o które wnioskuje Mieszkańcy czy Sołtysi, a ich wykonywanie nie uszczupla środków przypisanych danemu Sołectwu.

Czas pokazał, że podjęte na początku kadencji odważne kroki w kierunku zmiany sposobu zarządzania utrzymaniem dróg, były niezmiernie potrzebne i słuszne. W przeciągu zaledwie tych pięciu lat, dzięki zaangażowaniu i uporowi, a pomimo wielu problemów a nawet uszczypliwości ze strony niektórych radnych, udało się od zera zbudować obecny potencjał kadrowo-sprzętowy. Tym sposobem, z czego mamy największą satysfakcję, Gmina posiada możliwość sprawnego reagowania i dyspozycyjność przy wykonywaniu działań, na racjonalnym ekonomicznie poziomie. W tym przypadku podjęte zmiany świadczą wyłącznie o gospodarnym, efektywnym działaniu, dlatego rozważany jest dalszy rozwój tej dziedziny działalności Gminy Limanowa.

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

INWESTYCJE KANALIZACYJNE

Oczyszczalnia ścieków w Starej Wsi

Na początku kadencji Gmina Limanowa posiadała pięć oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Męcina, Mordarka, Siekierczyna, Stara Wieś i Młynne, o łącznej przepustowości 1770 m³/d, do których podłączonych było ok. 1259 budynków mieszkalnych, obsługujących około 5000 osób. Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła wówczas 97,5 km.

Na koniec mijającej kadencji Gmina Limanowa również posiada pięć oczyszczalni ścieków, lecz o łącznej przepustowości 2341 m³/d, do których aktualnie podłączonych jest ok. 1976 budynków mieszkalnych, obsługujących około 6500 osób. Niebawem ilość ta gwałtownie wzrośnie ponieważ Mieszkańcy będą mogli podłączać się do uruchamianych właśnie kolejnych odcinków sieci.

Znaczący wzrost ilości podłączonych nieruchomości do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej oraz ilości osób, które mają możliwość korzystania z niej, wynika z dwóch głównych czynników. Pierwszym z nich jest możliwość przyjęcia większej ilości ścieków, dzięki wybudowaniu i oddaniu do użytkowania oczyszczalni ścieków w Starej Wsi o przepustowości 661 m³/d. Drugim czynnikiem, który pozwolił osiągnąć tak imponujący wzrost, jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej. W ciągu tylko tej kadencji na terenie Gminy Limanowa wybudowano lub jest w budowie ok. 92 km sieci kanalizacyjnej, czyli w ciągu tych kilku lat powstanie prawie tyle samo sieci ile wybudowano od chwili powstania samorządu, to naprawdę niebywale osiągnięcie. Trwają także prace związane z opracowaniem dokumentacji projektowej sieci kanalizacji w Starej Wsi, Lipowie i Makowicy oraz Młynnem. W budżecie zabezpieczono również środki na dalsze prace projektowe w tym ważnym dla Mieszkańców i środowiska obszarze inwestycyjnym.

Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej była i jest możliwa dzięki m.in. pozyskaniu dodatkowych środków pozabudżetowych. Uzyskane ostatnio, w niespotykanej dotąd mierze, dotacje z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych „Polski Ład” oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, pozwoliły na znaczne przyspieszenie tempa budowy kanalizacji.

Bardzo dynamiczny rozwój Gminy w zakresie podłączania nieruchomości do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, wymagał również zadbania o odpowiednią jakość oczyszczania dopływających na oczyszczalnię ścieków. Mając na uwadze powyższe, samorząd pozyskał środki finansowe z „Polskiego Ładu” na zadania związane z przebudową i rozbudową oczyszczalni ścieków w Mordarce i Męcinie. Wykonanie tych dwóch ogromnych inwestycji umożliwi przyjęcie i oczyszczenie jeszcze większej ilości ścieków oraz dalszą rozbudowę gminnej sieci kanalizacji sanitarnej. Dodatkowo wszystkie nasze duże oczyszczalnie ścieków zostaną wyposażone w instalacje fotowoltaiczne, co powinno pozytywnie wpłynąć na koszt ich corocznego utrzymania który przecież wszyscy wspólnie ponosimy.

Wszystkie te działania sprawiają, że w kwestii kanalizowania terenu zaczynamy odrabiać zaległości i próbujemy dotrzymać kroku w ramach posiadanych możliwości, wymaganiom, jakie stawia przed nami w tej materii rzeczywistość.

Oczyszczalnia ścieków w Starej Wsi

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

INWESTYCJE WODOCIĄGOWE

W trakcie tej mijającej kadencji wykonano w Gminie Limanowa około 50 km sieci wodociągowej zaopatrując w wodę prawie pięćset gospodarstw. Największym problemem z jakim przyszło się nam zmierzyć w tym okresie był brak zasobów wody pitnej, jakie były potrzebne do zaopatrzenia Mieszkańców i brak nawet planu na jej zapewnienie.

Dzięki podjętym działaniom, w ostatnich latach znacznie zwiększono zasób wody jakim może dysponować samorząd, poprzez wykonanie rurociągu tłocznego pomiędzy miejscowościami Krasne Potockie i Wysokie. Zapewniło to bezpieczeństwo dostaw wody dla odbiorców wodociągu oraz zakończyło problem związany z koniecznością jej dowozu do zbiornika wody pitnej. Bez tego kluczowego zasobu niemożliwe byłoby uruchomienie nowego wodociągu w miejscowości Kanina, co chyba zupełnie umknęło planistom w poprzednich latach przy projektowaniu tej inwestycji.

Podobna sytuacja miała miejsce dla wodociągu w Nowym Rybiu, gdzie również zaplanowano sieć mającą zapewnić wodę pitną dla Mieszkańców jednak przeoczono kłopotliwą kwestię braku zasobów wody, czyli nie rozwiązano podstawowego problemu od którego należało działanie zacząć. Te kilka lat obecnej kadencji pozwoliły zlokalizować i dopiąć kwestie związane z niezbędnymi nowymi ujęciami wody. W budżecie zabezpieczono już środki na uzbrojenie zidentyfikowanych ujęć i ich połączenie z siecią wodociągową oraz modernizację istniejących ujęć wody tak aby cały system działał sprawnie i bez przerw. Aktualnie na ukończeniu jest dokumentacja projektowa na podstawie której zostaną wykonane prace w terenie. Dopiero po zabezpieczeniu dodatkowych zasobów wody będzie można podejmować następne działania związane z dostarczaniem wody dla kolejnych Mieszkańców. Nie chcemy składać pustych obietnic i budować „suchych” wodociągów lecz realnie i systematycznie staramy się realizować zaplanowane zadanie.

W ostatnich dwóch latach wprowadzono również bardzo ważne zmiany w zarządzaniu infrastrukturą wodociągową, dzięki wdrożeniu wielofunkcyjnego ultradźwiękowego systemu pomiaru zużycia wody i detekcji wycieków. Służy on m.in. do rozliczeń zużycia wody pomiędzy Gminą, a Mieszkańcami. System posiada możliwość zdalnego odczytu poboru wody oraz wykrywa jej wycieki zarówno po stronie sieci, jak też instalacji, co umożliwia precyzyjne określenie miejsca potencjalnej awarii linii wodociągowej oraz szybkie podjęcie działań naprawczych. Pozwala to również na zminimalizowanie strat wody oraz obniżenie kosztów eksploatacyjnych utrzymania sieci wodociągowych.

Dodatkowo wykonano nowe lub uruchomiono ujęcia wody w miejscowościach: Siekierzyna i Wysokie.

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

SP w Mordarce

INWESTYCJE OŚWIATOWE

Samorząd corocznie angażuje z budżetu Gminy po kilkadziesiąt milionów złotych na zadania oświatowe. Podnoszenie poziomu i komfortu nauki w Gminie – to dla nas priorytet.

Efektem tego są stale zwiększające się nakłady finansowe na rozbudowę i modernizację obiektów szkół, generalne remonty, zakupy wyposażeniowe, jak i działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności samego nauczania.

Dzięki ogromnemu rządowemu wsparciu mogą być realizowane inwestycje budowlane i remontowe, mające na celu poprawę i unowocześnienie infrastruktury oświatowej. Były i są to między innymi:

- rozbudowa Szkoły Podstawowej Nr 2 w Siekierczynie,
- budowa Szkoły Podstawowej w Wysokiem,
- budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Męcinie,
- gruntowny remont boiska sportowego oraz budowa bieżni przy Szkole Podstawowej w Męcinie (skok w dal, pchnięcie kulą),
- wyposażenie 15 budynków oświatowych w instalacje fotowoltaiczne,
- modernizacja placówek szkolnych w zakresie wymiany stolarki okiennej i drzwiowej wraz z termoizolacją,
- modernizacja kotłowni w 3 szkołach,
- remonty sal gimnastycznych i hal sportowych (Szkoła Podstawowa w Kaninie, Szkoła Podstawowa Nr 2 w Starej Wsi, Szkoła Podstawowa w Pisarzowej, Szkoła Podstawowa Nr 1 w Starej Wsi, Szkoła Podstawowa w Mordarce),
- budowa nowych obiektów przyszkolnej infrastruktury sportowej (boisko sportowe i kort tenisowy przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Starej Wsi),
- remont wraz z rozbudową kompleksu sportowego Orlik przy Szkole Podstawowej w Mordarce i Szkole Podstawowej w Pisarzowej,

- budowa placu zabaw przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Siekierczynie,
- remont i wyposażenie kuchni w budynkach szkół podstawowych:
Nr 1 w Męcinie, w Kłodnem, w Młynnem, w Mordarce, Pisarzowej, Rupniowie, Nr 2 w Starej Wsi,
- likwidacja barier architektonicznych w budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 w Starej Wsi,
- modernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Pisarzowej w zakresie dostosowania toalety do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- remont drogi dojazdowej i budowa parkingu przy Szkole Podstawowej w Pisarzowej,
- gruntowna termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Pisarzowej,
- budowa parkingu przy Szkole Podstawowej w Starej Wsi-Woli,
- usunięcie barier architektonicznych w Szkole Podstawowej w Starej Wsi-Woli,
- budowa placu zabaw przy Szkole Podstawowej w Mordarce.

Ponadto wszystkie obiekty szkolne zyskały dostęp do czystej energii z odnawialnych źródeł, a znaczącej rozbudowie poddane są szkoły w Siekierczynie i Wysokiem.

W ostatnim czasie ogłoszony został również przetarg na budowę przedszkola, żłobka i zaplecza sportowego wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Stara Wieś I.

Na ukończeniu są również dokumentacje na kolejne i planowane inwestycje oświatowe:

- budowa przedszkola i żłobka w miejscowości Stara Wieś II, gdzie inwestycję tę zaplanowano do realizacji na lata 2025-2026,
- rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej w Kłodnem w celu urządzenia przedszkola i sali gimnastycznej,
- rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej w Młynnem w celu urządzenia przedszkola i sali gimnastycznej,
- rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej w Nowym Rybiu w celu urządzenia przedszkola i sali gimnastycznej.

Budowa SP w Wysokiem

SP w Pasterbeu

SP Nr 2 w Starej Wsi

SP w Kłodnem

SP w Męcinie

SP w Nowym Rybiu

SP w Pisarzowej

SP Nr 1 w Siekierzynie

Rozbudowa SP Nr 2 w Siekierzynie

SP w Młynnem

Doposażenie kuchni szkolnych

Fotowoltaika - Stare Rybie

Równolegle z rozbudową infrastruktury edukacyjnej, z należytą dbałością traktowana jest oferta edukacyjna szkół. Przez ostatnie lata szkoły zostały doposażone w nowoczesny sprzęt komputerowy i multimedialny wraz z dostępem do szerokopasmowego internetu oraz liczne pomoce dydaktyczne do każdego realizowanego przedmiotu.

W ramach programu „Laboratoria Przyszłości” doposażono pracownie w każdej szkole podstawowej fascynującymi akcesoriami dydaktycznymi do nauki programowania, projektowania i robotyki.

Realizowanych jest również wiele programów i projektów mających na celu promowanie sportu i zdrowego trybu życia, m.in. nauka pływania, szkolne kluby sportowe, lekkoatletyka dla uczniów, a także takie projekty, które zarówno rozwijają talenty naszych pociech, jak i wspierają uczniów z trudnościami w nauce.

Również dostępność sal gimnastycznych, boisk sportowych czy placów zabaw przy obiektach szkolnych wpływa korzystnie na zagospodarowanie czasu wolnego zarówno uczniów, jak i starszych Mieszkańców Gminy.

Wszystkie te wymienione wyżej działania mają na celu wzrost jakości oraz komfortu prowadzenia edukacji w Gminie Limanowa i z pewnością przyczyniają się do uzyskiwania przez naszych uczniów jeszcze większych osiągnięć i sukcesów na miarę ich uzdolnień i możliwości.

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

Infrastruktura oświatowo-sportowa w Męcinie

INWESTYCJE SPORTOWE

Aktywność fizyczna oraz kreowanie otoczenia do rozwijania jej jest ważne, nawet bardzo ważne. Jako samorząd Gminy Limanowa w pełni dostrzegamy istotność tej dziedziny życia społecznego, wspieramy i rozwijamy ją – nie tylko pod względem organizacyjnym, ale i infrastrukturalnym. W przeciągu ostatnich lat wykonano lub zmodernizowano i doposażono rekordową liczbę obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Największym przedsięwzięciem inwestycyjnym mijającej kadencji w kategorii sportu jest budowa hali sportowej wraz z zapleczem szatniowo-sanitarnym, magazynowo-technicznym i wyposażeniem w Męcinie. Na sfinansowanie tej inwestycji Gmina pozyskała środki z programu rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej „Sportowa Polska” – EDYCJA 2022 (w kwocie 2,4 mln zł) oraz 4 mln zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Całkowity koszt wynosi niewiele ponad 7,2 mln zł czyli pozyskane dofinansowanie stanowi 89% wartości całej inwestycji. W tym miejscu należy złożyć gorące podziękowania Panu Wiesławowi Janczykowi, ówczesnemu wiceministrowi finansów. To dzięki jego wsparciu oraz zabiegom inwestycja ta mogła zostać zrealizowana.

Ponadto, w ramach projektu „Małopolska infrastruktura rekreacyjno-sportowa – MIRS”, Gmina otrzymała promesę w wysokości 136 000,00 zł. Dzięki niej przy istniejących boiskach sportowych Szkoły Podstawowej Nr 1 w Męcinie powstała bieżnia czterotorowa o długości 108 m, skocznia w dal z bieżnią o długości 40 m, rzutnia do pchnięcia kulą. Zostało również wykonane ogrodzenie o wysokości 3 m, które oddziela rzutnię kulą od chodnika prowadzącego do placu zabaw oraz piłkochwyty oddzielający boisko sportowe od bieżni.

Aktualnie w budowie są sale gimnastyczne przy szkole w Siekierczynie II i Wysokiem. Wykonano również dokumentację projektową sal gimnastycznych przy szkole w Kłodnem i Młynem oraz wykonywany jest projekt sali w Nowym Rybiu.

Boisko przy SP w Mordarce

Nowe zaplecze stadionu w Pasierbcu

Do bardzo ważnych inwestycji sportowych z pewnością zaliczyć należy również wybudowane zaplecze sportowe w Pasierbcu, gdzie powstał budynek zaplecza socjalnego wraz z instalacją elektryczną, wodno-kanalizacyjną, c.o., gazową oraz infrastrukturą techniczną. Rozbudowywane jest aktualnie również zaplecze sportowe w Mordarce, a lada chwila ma ruszyć wyczekiwana budowa zaplecza sportowego w Starej Wsi. W Starej Wsi-Woli powstał również nowy kompleks boiska i kortu do tenisa, który pozwala młodzieży komfortowo i z dala od przydrożnego zgiełku uprawiać sport na świeżym powietrzu.

Do tego dochodzą, wspomniane już, inwestycje które były przeprowadzone na boiskach oraz przyszkolnych salach gimnastycznych w: Męcinie, Pisarzowej, Rupniowie, Starej Wsi-Woli, Siekierczynie, Wysokiem, Starej Wsi-Roli, Mordarce.

Rozwój bazy sportowej to nic innego, jak tworzenie przestrzeni dla rozwoju talentów sportowych. To często nigdzie indziej tylko właśnie tam, na przyszkolnych czy sołeckich obiektach, rodzą się i kielkują (następnie napawając nas wszystkich dumą swoimi osiągnięciami) autentyczne talenty.

Zrewitalizowany budynek SP w Kisielówce

Boisko sportowe przy SP w Wysokiem

Boisko „Orlik” w Męcinie

Boisko w Starym Rybiu

Boisko wielofunkcyjne w Sowlinach

Modernizacja boiska „Orlik” w Pisarzowej

Boisko w Starej Wsi II

Zmodernizowane boisko „Orlik” w Piszczowicach

Hala sportowa w Męcinie

Sala gimnastyczna w SP Kanina po remoncie

Modernizacja boiska w Męcinie

Nowa bieżnia przy SP nr 1 w Męcinie

Sala gimnastyczna w SP nr 2 w Starej Wsi po remoncie

Sala gimnastyczna w SP nr 1 w Starej Wsi po remoncie

Sala gimnastyczna w SP nr 1 w Starej Wsi po remoncie

Nowe boisko sportowe w Starej Wsi II

Boisko „Orlik” w Męcinie

Rewitalizacja boiska sportowego przy SP w Rupniowie

Boisko przy SP w Siekierczynie

Infrastruktura sportowa przy SP w Mordarce

Boisko przy SP w Mordarce

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

Kort tenisowy przy
SP Nr 2 w Starej Wsi

INWESTYCJE REKREACYJNE

Inwestowanie w tereny zielone, ich „ożywianie” to ważny element kształtowania polityki rozwojowej Gminy Limanowa. Społeczna integracja, aktywność ruchowa, relaks połączony z rozrywką spotykają się tu w jednym miejscu.

W przeciągu ostatnich lat na terenie naszego samorządu powstały nowe tereny rekreacyjne, które pełnią funkcję ogólnodostępnych plenerowych przestrzeni do czynnego uprawiania sportu i rekreacji ruchowej, jak też jednocześnie miejsca relaksu i odpoczynku, czy nawet rozrywki (dedykowanej np. najmłodszym Mieszkańcom Gminy).

W ich spektrum wchodzi między innymi: urządzenia siłowni zewnętrznej, sprawnościowe place zabaw dla dzieci, strefy relaksu i gier, jak również zagospodarowane przestrzenie zielone. Wszystkie one mają sprzyjać integracji społecznej i są skierowane do różnych grup wiekowych. Miejsca takie funkcjonują w Starej Wsi I i II, Pisarzowej, Lipowem, Siekierczynie, Bałazówce, Mordarce – a w przygotowaniu mamy już kolejne projekty i koncepcje na nowe przestrzenie publiczne służące aktywnemu wypoczynkowi.

Plac zabaw i siłownia zewnętrzna przy Szkole Podstawowej w Pisarzowej

Boisko wielofunkcyjne w Bałazówce

Plac zabaw przy świetlicy w Bałazówce

Świetlica w Bałazówce wraz z placem zabaw

Plac zabaw przy świetlicy w Bałazówce

Boisko w Młynem

Plac zabaw przy świetlicy w Bałazówce

Plac zabaw i siłownia zewnętrzna przy SP w Mordarce

Plac zabaw i siłownia zewnętrzna przy SP w Mordarce

Plac zabaw i siłownia zewnętrzna przy SP w Mordarce

Urządzenie siłowni zewnętrznej przy SP w Mordarce

Boisko w Pisarzowej

Zmodernizowane boisko w Mordarce

Siłownia zewnętrzna w Pasierbcu

Plac zabaw i wiata w Lipowem

Siłownia zewnętrzna w Pasierbcu

Plac zabaw w Siekierczynie

Plac zabaw w Wałowej Górze

Plac zabaw w Lipowem

Plac zabaw przy świetlicy w Lipowem

Plac zabaw w Siekierczynie

Boisko w Starym Rybiu

Plac zabaw w Lipowem

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

INWESTYCJE TURYSTYCZNE

Turystyka (i jej propagowanie) odgrywa bardzo istotną rolę w działaniach samorządu Gminy Limanowa. Posiadamy atuty przyrodniczo-krajoznawcze w które wyposażyla nas natura – a naszym zadaniem jest tworzenie bazy i otoczenia inwestycyjno-technicznego „wokół” nich, tak aby zarówno Mieszkańcy Gminy jak i przyjezdni turyści mogli z pełną satysfakcją i komfortem korzystać z lokalnych, szeroko rozumianych, walorów turystycznych.

Przynajmniej hasłowo należy wspomnieć o przedsięwzięciach i inwestycjach, jakie zrealizowane były w mijającej kadencji.

Niedawno oddano do użytku nową, 29-metrową wieżę widokową na górze Kamionna (801 m n.p.m.). Obiekt ten powstał we współpracy czterech samorządów, w tym Gminy Limanowa. Zaopatrzona w stalową konstrukcję i zwieńczona zadaszonym tarasem, jest najwyższą wieżą widokową w Beskidzie Wyspowym.

Samorząd nabył również tereny na szczycie góry Jaworz, gdzie planowana jest w najbliższym czasie budowa nowej wieży widokowej. Również na wierzchołku góry Golców zakupiono teren w celu wybudowania tam infrastruktury turystycznej.

Przy współpracy z ościennymi samorządami zrealizowano, rozpoczęty w roku 2017, projekt „Rozbudowa szlaków wielofunkcyjnych wokół Góry Mogielica i szlaków łącznikowych w Gminach Limanowa, Słupnice, Kamienica i Mieście Limanowa wraz z ich połączeniem z trasą główną VeloDunajec”. Jest to obecnie jedna z większych atrakcji turystycznych Beskidu Wyspowego.

Pamiętamy o historii, dbamy o miejsca kultu. Corocznie samorząd aplikował o środki finansowe, przeznaczając je na remonty kapliczek. Poddano renowacji i modernizacji pomnik pamięci dziewiętnastu zakładników z drugiej wojny światowej w Starej Wsi. W Mordarce zainstalowano i odsłonięto pamiątkowy głaz wraz z tablicą, upamiętniającą Mieszkańców Ziemi Limanowskiej – ofiary tragicznych wydarzeń z września 1939 roku. Powstał on po wielu latach starań, tuż obok miejsca w którym dokonano mordu.

Pozyskaliśmy również 160 tysięcy złotych środków zewnętrznych i odtworzyliśmy pamiątkowy krzyż pomnikowy na Golcowie, odrestaurowując również między innymi nagrobki na cmentarzu.

Szlak edukacyjny w Wysokiem

Szlak edukacyjny w Wysokiem

Szlak edukacyjny w Wysokiem

Wieża widokowa na górze Kamionna

Szlak edukacyjny w Wysokiem

Odnowiony krzyż na cmentarzu wojennym na Golcowie

Pomnik Cieniawa - Mordarka

Kapliczka w Wysokiem

Pomnik w Starej Wsi

Wieża widokowa na górze Kamionna

BEZPIECZEŃSTWO

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

Utrzymywanie na odpowiednim poziomie zadań związanych z bezpieczeństwem publicznym Mieszkańców to dynamiczny, nieustający proces. Gmina Limanowa dokłada dużo starań w tym zakresie. Mijająca kadencja to efektywny, dobry okres dla organizacji służących bezpieczeństwu pożarowemu – Ochotniczych Straży Pożarnych. W naszej Gminie działa osiem jednostek OSP, które poprzez swoją pracę dbają o bezpieczeństwo nasze i naszego mienia.

Wydatki gminne na ochronę przeciwpożarową w latach 2018-2023 to kwota ponad 4 mln zł. Składa się na nią zarówno utrzymanie jednostek, jak i poczynione remonty budynków oraz zakup wyposażenia pozwalającego strażakom ochotnikom przygotowywać się do akcji w jak najlepszych warunkach.

W przeciągu ostatnich lat zmodernizowane zostały remizy w miejscowościach: Kisielówka, Stara Wieś, Wysokie, Rupniów, Męcina. Doposażono wszystkie jednostki w odzież do działań bojowych oraz sprzęt, który nie tylko ratuje, ale także chroni strażaków ochotników przed niebezpieczeństwem utraty zdrowia. Gmina Limanowa przekazała również z budżetu kwotę ponad 1 mln zł, na pozyskanie przez Ochotnicze Straże Pożarne pięciu samochodów. Są to: średni samochód ratowniczo – gaśniczy RENAULT D14 dla OSP Męcina, średni samochód ratowniczo – gaśniczy MAN TGM 18.320 dla OSP Wysokie, średni samochód ratowniczo – gaśniczy MAN TGM 13.280 dla OSP Kisielówka, ciężki samochód ratowniczo – gaśniczy SCANIA CB4X4EHZ (12B) dla OSP Siekierzyna oraz średni samochód ratowniczo – gaśniczy Mercedes ATEGO 1329AF dla OSP Rupniów.

Jan Skrzekut:

Tak naprawdę to trudno ubrać w odpowiednie słowa wdzięczność jaka należy się naszym Druhom i Druhom z gminnych jednostek. W najprostszy, możliwy sposób – i przede wszystkim jako zwykły mieszkaniec – chciałbym Wam serdecznie podziękować za trud oraz poświęcenie, jakie wkładacie w ratowanie naszego życia, zdrowia i mienia. Nie ma żadnej przesady w stwierdzeniu, że w chwili próby to bardzo często dzięki Wam zdrowie, życie i jego materialny dorobek udaje się ocalić. Z całego serca – dziękuję.

POMOC SPOŁECZNA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

Skuteczny rozwój Gminy to również bezpośrednie działania związane z pomaganiem Mieszkańcom oraz wspieraniem ich w przezwyciężaniu problemów czy trudnej sytuacji życiowej. Wśród inicjatyw wpisujących się w tego rodzaju pomoc, realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2018-2023, na szczególne uwzględnienie zasługują:

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

W ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, realizowanego po raz pierwszy w roku 2023, z usług asystencji osobistej skorzystało 10 osób. Koszt Programu wyniósł **158 197,58 zł**. Program „Opieka wytchnieniowa”, realizowany od 2021 r., ma na celu z kolei wsparcie członków rodzin i opiekunów sprawujących opiekę nad osobami z orzeczeniem o niepełnosprawności w ich miejscu zamieszkania. W roku 2023 z Programu skorzystało 17 osób/rodzin, a jego koszt wyniósł **102 466,88 zł**. Realizacja tych programów finansowana jest ze środków Funduszu Solidarnościowego.

W 2022 roku pomoc w formie **usług opiekuńczych** była świadczona ogółem dziewięciu Mieszkańcom na kwotę 20 840,00 zł, w tym w ramach programu „Opieka 75 +” były objęte dwie osoby na kwotę 7 250,00 zł. W roku 2023 r. pomoc w formie usług opiekuńczych świadczona była pięciu Mieszkańcom, na kwotę 47 332,10 zł.

Inicjatywy na rzecz seniorów

Program „Korpus Wsparcia Seniorów – Moduł II”. Realizowany od 2022 r. ma na celu udzielenie wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej, poprzez poprawę poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. GOPS zakupił 35 opasek /koszt zakupu – 10 395,00 zł/ i przekazał je do użytkowania uczestnikom Programu na podstawie umów uczestnictwa w nim. W roku 2023 programem objętych było dwudziestu seniorów, a koszt abonamentu wyniósł 6031,21 zł.

Projekt „Rozwój pomocy społecznej”. Ruszył na nowo w 2021 r. po przerwie spowodowanej pandemią. Projekt ma na celu wsparcie, aktywizację i poprawę jakości życia seniorów poprzez ich wspólne spotkania na wykładach, warsztatach, grupach samopomocowych. W roku 2023 zorganizowano m.in. 60 warsztatów kulinarnych oraz tworzenia prac rękodzielnych.

Działania na rzecz osób zagrożonych zjawiskiem głodu

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (FEAD), realizowany w ramach współpracy z Caritas Archidiecezji Krakowskiej pozwolił na pomoc w 2022 r. 735 osobom, a w 2023 r. – 591 osobom, którym wydano artykuły spożywcze.

W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, ustanowionego na lata 2019 – 2023, w roku 2023 pomocą objęto, we wszystkich szkołach, 261 dzieci i młodzieży ze 115 rodzin, a koszt realizacji zadania wyniósł 209 857,03 zł.

Inicjatywy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Program „Asystent rodziny” zapewnia takim rodzinom wsparcie asystenta rodziny. W ramach projektu „Rozwój pomocy społecznej” poradnictwem psychologicznym w siedzibie GOPS w Limanowej oraz w miejscu zamieszkania w 2023 r. objętych zostało łącznie 96 osób. Były także organizowane warsztaty psychologiczne „Szkoła dla rodziców”. W roku 2023 całkowity koszt realizacji projektu „Rozwój pomocy społecznej” wyniósł 42 210,00 zł.

Świadczenia mające na celu rekompensatę rosnących cen energii, na czele z dodatkiem węglowym

Z tej ostatniej formy pomocy w 2022 skorzystało 3674 osoby, którym przyznano dodatek na kwotę 11 022 000,00 zł. W 2022 r. tutejszy Ośrodek przyjął ponadto 3316 wniosków o dodatek osłonowy. Wyplacono dodatki osłonowe na łączną kwotę 2 690 869,33 zł.

Świadczenia na rzecz rodzin

Ośrodek realizuje również zadania z zakresu świadczeń rodzinnych. W roku 2023 wypłacono świadczenia rodzinne na łączną kwotę 9 808 807,09 zł. Z Programu 500+ skorzystało w 2022 r. łącznie 6097 dzieci. Wydatki na wypłaty świadczenia wychowawczego wyniosły w 2022 r. – 15 079 427,20 zł. W 2022 r. zrealizowano 556 świadczeń z funduszu alimentacyjnego, ponosząc z tego tytułu wydatki na łączną kwotę 243 715,85 zł. W roku 2023 wypłacono 544 świadczenia na kwotę 237 435,39 zł.

Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

W 2022 r. GOPS wypłacał dla obywateli Ukrainy jednorazowe świadczenia pieniężne w wysokości 300,00 zł na osobę. Było ono wypłacone dla 231 osób. Ponadto wypłacano świadczenie pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy. Świadczenie w kwocie 563 000,00 zł zostało wypłacone w 2022 r. dla 43 osób – rodzin polskich, które gościły 168 obywateli Ukrainy. W roku 2023 wypłacono 23 świadczenia dla 5 rodzin na kwotę 59 520,00 zł.

GOPS w Limanowej realizował ponadto szereg zadań w oparciu o ustawę o pomocy społecznej (świadczenia pieniężne, jak i praca socjalna) i inne ustawy (działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie/domowej, Program Karta Dużej Rodziny). Nasz Ośrodek współpracuje także z innymi podmiotami. Do czasu pandemii prowadził współpracę z fundacją „Stichting Hulp aan Limanowa” z Holandii, która pomagała rodzinom najbardziej potrzebującym, dostarczając pomoc rzeczową („rodziny adopcyjne”). Ośrodek współdziałał także przy organizacji wypoczynku letniego z Małopolskim Kuratorium Oświaty w Krakowie.

W roku 2024 i latach kolejnych GOPS planuje realizować ponadto duży wieloletni projekt unijny na rzecz naszych Mieszkańców – Gmina Limanowa na rzecz włączenia społecznego – a także projekt na rzecz społeczności romskiej.

Dla zobrazowania działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, warto wskazać na budżet. Na zadania pomocy społecznej wydatkowano w 2023 r. 16 444 233,64 zł. Największy zaś budżet w ostatnim pięcioleciu zrealizowano w 2020 r. na kwotę 53 770 984,93 zł.

KULTURA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

Lokalne bogactwo. Pokażny dorobek. Żywo kultywowana tradycja. Tak najogólniej, w trzech zdaniach, scharakteryzować można życie i pejzaż kulturalny Gminy Limanowa. Samorząd gminny w przeciągu ostatnich lat mocno dbał o to, aby były one odpowiednio rozwijane i upowszechniane.

Oprócz z góry zaplanowanych działań, przygotowywanych z wyprzedzeniem, starano się też ofertę kulturalną na bieżąco kreować na różnych poziomach - zarówno w skali sołectw, czyli tych naszych mikrospołeczności lokalnych, jak też w otwartym, „makrogrupowym” wymiarze.

Poziom mikro – to przede wszystkim działania realizowane w świetlicach wiejskich, czy gminnej bibliotece i jej filiach. To właśnie tam działy i dzieją się piękne rzeczy, dedykowane dla absolutnie wszystkich: seniorów, dorosłych, nastolatków i dzieci. Te wszystkie zajęcia, warsztaty, czy spotkania nie tylko promują region i edukują kulturalnie czy historycznie, ale też po prostu w naturalny sposób nadają puls i integrują lokalne, sołeckie środowiska. Miewają charakter międzysąsiedzki i są tak ciepłe, jak świąteczne spotkania rodzinne. Również z tego powodu że odbywają się w odpowiednio zaadaptowanych, gruntownie wyremontowanych i zmodernizowanych w ostatnich latach przestrzeniach. Gminne świetlice to obecnie sołeckie centra kulturalno-społeczne.

Gmina Limanowa ma też oczywiście w swoim kalendarium duże imprezy plenerowe, o zasięgu wykraczającym poza samorząd. Mają one swoją ugruntowaną renomę i cieszą się zainteresowaniem promieniującym daleko poza granice Gminy. „Beskidzka Podkowiecka”, coroczne przeglądy dorobku kulturalnego i kulinarnego kół gospodyń wiejskich czy festiwal „Beskidzkie Rytm i Smaki” filtrują z regionalnej kultury to, co esencjonalne i najlepsze. Poza tym dbają o pamięć oraz pielęgnują lokalną tradycję i obyczaje, przyciągają turystów, w naturalny i bezpośredni sposób promują nie tylko Gminę, ale całą Limanowszczyznę. To nie jest przypadek, że właśnie tego typu imprezy w jakimś sensie oparte przede wszystkim o to co nasze, tutejsze, swojskie cieszą się największym zainteresowaniem Mieszkańców, najmocniej zapadają im w pamięć, dają najwięcej satysfakcji.

GMINNA BIBLIOTEKA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

Stara Wieś. Spotkanie autorskie z Jadwigą Marzec

Pisarzowa. Projekt Niepodległa „Z Ziemi Limanowskiej ku Niepodległości”

W środowisku wiejskim biblioteka odgrywa niezwykle istotną rolę jako centrum kultury i edukacji. To nie tylko instytucja, gdzie można wypożyczyć książki czy korzystać z Internetu, ale to także serce społeczności, której księgarnia dostarcza wiedzy, inspiracji i tworzy wspólnotę.

To także miejsce, gdzie odbywają się różnorodne wydarzenia kulturalne, takie jak spotkania literackie, warsztaty czy wystawy. Dzięki nim Mieszkańcy mają możliwość wspólnego spotykania się, wymiany myśli i poglądów oraz integrowania się w ramach lokalnej społeczności. Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Wsi od 2018 do 2024 r. zorganizowała 552 imprezy kulturalne. Ich przekrój tematyczny był bardzo różnorodny. To dzięki sponsorom i dobrej współpracy, na scenach gminnych bibliotek występowali księża, profesorowie różnych dziedzin i artyści. Wymieńmy np.: Spotkanie autorskie z prof. dr hab. Michałem Śliwą – „Limanowianie znani i nieznan” – 2019 r.; wykład dr Dawida Golika oraz dr Piotra Sadowskiego – „Zanim przyszła okupacja. Limanowski Wrzesień 1939” – 2019 r., wykład ks. dr Jana Klimka – „Wyprzedzić smutek – przeciwdziałanie depresji” – 2019 r.; wykład historyczny ks. prof. dr hab. Józefa Mareckiego – „Rola Jana Pawła II w budowaniu postaw patriotycznych Polaków – przesłanie pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny” – 2019 r.; spotkanie z ks. Łukaszem Bochenkiem oraz Zbigniewem Grochotem – „Odkrywanie śladów Jana Pawła II na Limanowszczyźnie w 100. rocznicę urodzin” – 2020 r.; wykład prof. dr hab. inż. Józefa Gawlika – „Wkład polskich twórców do rozwoju nauki, techniki, technologii i aktywności społecznej” – 2022 r.; wykład ks. Prałata Jarosława Sroki – „Święty Jan Paweł II obrońca człowieka” – 2023 r.; spotkanie autorskie z Niną Majewską – „Brown” – 2023 r.; wykład ks. prof. dr hab. Krzysztofa Kościelniaka – „Piękno i bogactwo Kościołów Orientalnych” – 2023 r.

Biblioteka oczywiście również upowszechnia i promuje czytelnictwo, szczególnie wśród najmłodszych Mieszkańców wsi. Pozyskiwane środki ministerialne doskonale spełniają to zadanie. W ostatnich pięciu latach księgarnia pozyskała aż 34 775 zł ze środków ministerialnych w ramach programu: „Partnerstwa dla książki” i „Promocji czytelnictwa”. Zrealizowaliśmy projekty: „Zdrowo zaczytani. Książka uczy, bawi i leczy” – 2021 r.; „Pojeździemy w cudny kraj” z Marią Konopnicką – 2022 r.; „Śladem Wincentego Gawrona” – 2023 r. oraz „Literacka skrzynia pamięci” – 2023 r. Dzięki wpisanym w projekty spotkaniom autorskim, konkursom czy warsztatom, biblioteka zachęca dzieci i młodzież do czytania i rozwijania swoich pasji literackich, co nie tylko rozwija wyobraźnię i kreatywność, ale także wpływa pozytywnie na ich rozwój intelektualny i społeczny.

Nieprzerwanie od lat biblioteka proponuje również najmłodszym bogatą ofertę na ferie i wakacje, gdzie królują zajęcia plastyczne, ale także spotkania z ciekawymi osobami i pasjonatami, nie tylko z naszego regionu.

Dbamy o najmłodszych – nie zapominamy o najstarszych. Biblioteka od lat wychodzi naprzeciw seniorom, aktywizując ich i proponując ciekawe formy spędzenia wolnego czasu. Pokłosiem działań dedykowanych seniorom były cykliczne zajęcia realizowane z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Limanowej, dzięki którym nasi seniorzy mogli skorzystać z bogatej oferty warsztatów, spotkań, prelekcji i wycieczek.

By ułatwić dostęp do wiedzy i informacji, Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Wsi – dzięki otrzymanemu dofinansowaniu z Instytutu Książki w ramach programu „Kraszewski. Komputery dla bibliotek 2019” – wyposaża biblioteki sołeckie w komputery stacjonarne, laptopy i oprogramowania w kwocie 16 509 zł. Natomiast w 2022 roku z programu „Sieć na kulturę” biblioteka otrzymała laptopy za kwotę 10 974 zł.

Biblioteka aktywnie uczestniczy we wszystkich ogólnokrajowych akcjach promujących czytelnictwo: Ogólnopolski Tydzień Bibliotek, Ogólnopolski Dzień Bibliotekarza i Bibliotek, „Podaruj Książkę Drugie Życie”, Ogólnopolska Akcja Sołeczna Narodowe Czytanie, Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania, Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom.

*Pisarzowa. Wykład ks. prof. dra hab. Krzysztofa Kościelniaka
pt. „Piękno i bogactwo Kościołów Orientalnych”*

*Nowe Rybie. Wykład ks. prof. dr hab. Józefa Mareckiego
pt. „Rola Jana Pawła II w budowaniu postaw patriotycznych Polaków
- przesłanie pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny”*

Spotkanie z dr Tomaszem Jackiem Lisem - „Limanowa oczami Gawronów”

Męcina. Wykład ks. prałata Jarosława Sroki - „Święty Jan Paweł II - obrońca człowieka”

Stara Wieś. I edycja Powiatowego Konkursu pt. „MARATON CZYTELNICZY”

TURYSTYKA

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

Środowisko przyrodnicze, piękne krajobrazy, ciekawa oraz różnorodna flora i fauna – wszystko to są atuty, którymi Limanowszczyzna została obdarzona w sposób naturalny. Gmina Limanowa instytucjonalnie jako samorząd, poprzez różnorodne działania, stara się te ewidentne proturystyczne walory eksponować i rozwijać.

Każdy turysta – i ten hobbystyczny i ten nastawiony na turystykę kwalifikowaną – znajdzie u nas niszę dla siebie. Zarówno ten, który nastawiony jest na rekreację i fizyczną aktywność, jak i ten któremu zależy przede wszystkim na wypoczynku. Ten, który ma oczekiwania, by uczestniczyć w grupowych wydarzeniach turystycznych (np. odkrywających piękno Beskidu Wyspowego), jak i ten który woli ciszę, spokój, osobisty, intymny kontakt z naturą.

Różnorodność możliwości oraz form uprawiania aktywności turystycznej – temu podporządkowane są działania samorządu w odniesieniu do zadań związanych z organizowaniem oraz upowszechnianiem turystyki i rekreacji.

Jan Skrzekut:

„Uważam, że mamy – my wszyscy, jako mieszkańcy naszej Gminy – szczęście. Mamy szczęście żyć w pięknym i spokojnym zakątku naszego kraju, w którym walory turystyczno-przyrodnicze przenikają się z żywo pielęgnowaną historią, tradycją i folklorem. Nie chcę popadać w jakiś strzelisty ton, ale naszym – jako samorządu – zadaniem, oprócz szeregu innych, jest to nieustannie odkrywać, wspierać, promować i upowszechniać.”

Spotkanie turystów na górze Jaworz w ramach akcji „Odkryj Beskid Wyspowy”

SPORT

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

**Sport dla wielu Mieszkańców naszej Gminy
to nieodzowny, często codzienny element życia.
Aktywność fizyczna ma bezpośredni wpływ
na nasze zdrowie oraz fizyczne i psychiczne samopoczucie.**

Sport to zdrowie, w zdrowym ciele zdrowy duch, ale to nie wszystko. Sport to również kształtowanie wartości i zdobywanie umiejętności; to nabieranie pewności siebie, ale również dyscypliny; to formowanie poczucia wspólnoty i umiejętność pracy w zespole; to budowanie szacunku wobec drugiego człowieka oraz postępowanie w duchu zasad fair play.

Działalność prosportowa w Gminie Limanowa w głównej mierze opiera się na współpracy ze szkołami oraz klubami sportowymi, które również wspieramy finansowo. Co roku organizowane są liczne imprezy i wydarzenia sportowe, mistrzostwa gminne i regionalne w wielu dyscyplinach sportowych (piłka nożna, koszykówka, siatkówka, biegach). Cieszą się one bardzo dużym zainteresowaniem.

Zaszczepienie, szczególnie w młodym człowieku, idei uprawiania sportu, wydatnie zwiększa prawdopodobieństwo jego funkcjonowania w dorosłym życiu jako osoby sprawnej i zdrowej. Z jednej strony – gotowej, a z drugiej – odpornej na życiowe wyzwania.

PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

PODSUMOWANIE SKUTECZNEGO ROZWOJU GMINY LIMANOWA

Jan Skrzekut:

„Jesteśmy dziś w miejscu, w którym wszyscy wspólnie możemy cieszyć się z tego co za nami. Ale nie po to by odpocząć i napawać się sukcesami, ale by iść dalej. Gmina Limanowa dynamicznie się rozwija, to niepodważalny fakt. Dzięki dalszej, merytorycznej i zespołowej pracy, uda się jeszcze zrobić wiele dobrego w naszym samorządzie – jestem o tym stuprocentowo przekonany. W pierwszej kolejności celowo i gospodarnie należy wykorzystać pozyskane już ogromne środki zewnętrzne, poprzez umiejętne przygotowanie przetargów, a następnie dopilnowanie realizacji zleconych zadań. Wiele z nich rozplanowano już w wieloletniej prognozie finansowej Gminy. Największym wyzwaniem niewątpliwie zawsze jest takie planowanie działań, aby po pierwsze: ich efekty jak najlepiej służyły lokalnej społeczności, po drugie: można było na te działania pozyskać dofinansowanie zewnętrzne oraz w końcu – by nie generowały one, zbyt dużych stałych obciążeń dla budżetu samorządu.”

Dzięki oddłużeniu Gminy uzyskano dużo większą zdolność finansową na pokrywanie wymaganego wkładu własnego przy ubieganiu się o dofinansowania dla kolejnych planowanych dużych inwestycji, z różnego rodzaju programów. Będzie się to mogło odbywać bez konieczności zaciągania kredytów, które jak wiadomo na dłuższą metę są sporym obciążeniem i ograniczają możliwości działania. Mocny budżet pozwoli również swobodniej w kolejnych latach wykonywać mniejsze lokalne zadania, dla których nie można liczyć na zewnętrzne wsparcie, a które bywają bolączkami dnia codziennego wielu Mieszkańców. Wypracowana aktualnie sytuacja samorządu jest bardzo dobra i daje sposobność aby utrzymywać obecny trend rozwojowy i dalej rozwijać Gminę. Potwierdza to przygotowany aktualnie budżet, gdzie wydatki majątkowe w samym tylko 2024 roku mają osiągnąć rekordowy poziom prawie 65,6 mln zł. To prawie tyle, co łączna wartość wydatków majątkowych zrealizowanych w całej wcześniejszej kadencji, czyli w latach 2015-2018. Cały zaś budżet Gminy Limanowa w obecnej kadencji na rok 2024 wzrósł o kwotę około 57 mln zł po stronie dochodów, jak i wydatków – i to pomimo, że obecny budżet nie obejmuje już kwoty ponad 36 mln zł, która rokrocznie pozyskiwana i wydatkowana była na program „500+” (aktualnie realizuje go ZUS). Można więc przyjąć że realnie wzrost budżetu sięga poziomu 93 mln zł. Jednocześnie na koniec 2024 roku zadłużenie Gminy, zaciągnięte w poprzednich kadencjach, zostanie zniwelowane do poziomu zaledwie 3,4 mln zł (tj. jedynie 2% wartości budżetu), a w 2025 roku będzie spłacone całkowicie. To niebywałe osiągnięcie.

Wszystkie te wspomniane powyżej liczby i procenty najlepiej świadczą o skuteczności działania całego Urzędu Gminy oraz aktywności wszystkich samorządowców. Dzięki temu można w bardzo bliskiej perspektywie zrealizować zaplanowane zadania (dla których zabezpieczono już finanse i w większości pozyskano na nie dodatkowe środki zewnętrzne).

Poniżej wymieniamy najważniejsze projekty inwestycyjne, które będą realizowane w najbliższym czasie. Oczywiście jest cała reszta działań „mniejszych”, lecz równie ważnych jakimi zajmuje się samorząd. To również cały wachlarz innych zadań – opisywanych już tu na łamach *Wiadomości* – takich jak wspieranie działalności: ochotniczych straży pożarnych, kół gospodyń wiejskich, zespołów regionalnych, klubów sportowych, dbałość o kulturę i jej dziedzictwo, promocja i rozwój turystyki.

Gmina Limanowa ma dobre prognozy na przyszłość. Wielomilionowe inwestycje, jakie już przeprowadzono, wyznaczyły kierunki pracy samorządu na następne lata. Najważniejszym jest stabilny fundament finansowy oraz chęć działania. To one gwarantują dalszy intensywny, wieloaspektowy rozwój Gminy, czyniąc ją lepszą i przyjaźniejszą Mieszkańcom.

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA NA NAJBLIŻSZE LATA

- ▶ kolejne kompleksowe modernizacje dróg gminnych i wewnętrznych (rozpoczęto właśnie prace przy drodze gminnej w Starej Wsi – Leśniówce; lada chwila ruszą prace przy drodze gminnej w Mordarce – Sarczyn; niebawem zostanie ogłoszony przetarg na pierwszy etap modernizacji dróg wewnętrznych w Gminie; czekamy na przyznanie dotacji dla tzw. dróg rolniczych),
- ▶ gruntowna przebudowa oraz rozbudowa przestarzałych i niewydolnych oczyszczalni ścieków w Mordarce i Męcinie oraz instalacja paneli fotowoltaicznych na czterech oczyszczalniach – dzięki pozyskaniu 20 mln zł zewnętrznego wsparcia,
- ▶ budowa dalszych odcinków sieci kanalizacji sanitarnej (według opracowywanych właśnie projektów), jak i dalsze prace projektowe przewidziane w wielu częściach Gminy Limanowa,
- ▶ uzbrojenie i włączenie do użytku nowych ujęć wody w Nowym Rybiu i Wysokiem, dzięki czemu znaczne zwiększone zostaną zasoby wody pitnej, co umożliwi dalszą rozbudowę sieci wodociągowych na terenie samorządu,
- ▶ rozbudowa wodociągów w Sowlinach i Kłodnem oraz prace projektowe nad kolejnymi rozbudowami,
- ▶ budowa przedszkola, żłobka i zaplecza sportowego wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Stara Wieś I (z wykorzystaniem pozyskanego 6,5 milionowego wsparcia z programu „Polski Ład” i „Maluch +”),
- ▶ dokończenie budowy sal gimnastycznych i rozbudowy szkół w Siekierczynie II i Wysokiem z wykorzystaniem olbrzymich środków zewnętrznych z „Polskiego Ładu”,
- ▶ budowa nowych sal gimnastycznych wraz z pomieszczeniami pomocniczymi oraz wydzielonymi lokalami przedszkola przy szkołach podstawowych w Kłodnem, Młynnem oraz Nowym Rybiu (posiadamy już pozwolenia na budowę dla dwóch zadań; trzecie jest w trakcie projektu; będziemy zabiegać o dofinansowanie tych inwestycji z Ministerstwa Sportu lub środków unijnych oraz sukcesywnie je wykonamy),
- ▶ budowa przedszkola i żłobka w miejscowości Stara Wieś II, gdzie inwestycję tę zaplanowano do realizacji na lata 2025-2026, a aktualnie aplikujemy o wsparcie finansowe z programu „Maluch+”,
- ▶ budowa nowej wieży widokowej (w zmienionej wreszcie lokalizacji, na samym szczycie góry Jaworz, gdzie Gmina zakupiła działkę) oraz wykonanie nowej infrastruktury turystycznej (wiała, miejsce na ognisko/grill, ławostoły) w miejscu obecnej drewnianej,
- ▶ sporządzenie planu ogólnego zagospodarowania dla całego terenu Gminy,
- ▶ przebudowa drogi od Szkoły Podstawowej w Nowym Rybiu w kierunku Kamionnej (Obecnie droga ta znajduje się na liście rezerwowej do otrzymania wsparcia, a od decyzji na wyższym szczeblu zależy tylko, czy środki na jej wykonanie zostaną zapewnione i będzie mogła ruszyć realizacja. W razie braku pozyskania środków zewnętrznych zostanie wykonany lokalny remont. Niestety – nawet pomimo pilotowania sprawy przez lokalnych samorządowców, nie udało się doprowadzić do końca wstępnie uzgodnionej kwestii z samorządem powiatowym, gdzie planowano, że droga ta zostanie zmodernizowana i przekształcona na drogę powiatową),
- ▶ przebudowa drogi gminnej w Męcinie-Miczakach (Obecnie droga ta znajduje się na liście rezerwowej do otrzymania wsparcia, a od decyzji na wyższym szczeblu zależy tylko, czy środki na jej wykonanie zostaną zapewnione i będzie mogła ruszyć realizacja. W razie braku pozyskania środków zewnętrznych zostanie wykonany remont. Dziękujemy Mieszkańcom za cierpliwość i wyrozumiałość, bo nie ma co ukrywać, że obecnie jest to z pewnością droga gminna w najgorszym stanie),
- ▶ wykonanie chodnika od Sanktuarium w Pasierbcu, w kierunku świetlicy wiejskiej,
- ▶ dokończenie rozbudowy zaplecza sportowego w Mordarce, gdzie otrzymano wsparcie z Ministerstwa Sportu a dzięki inwestycji obiekt zostanie dostosowany do obecnych wymogów,
- ▶ wymiana oświetlenia drogowego na energooszczędne na terytorium całej Gminy,
- ▶ dokończenie wykonywania instalacji fotowoltaicznych na wszystkich obiektach szkół oraz zakończenie wymiany pokrycia dachowego na budynku szkoły w Pasierbcu,
- ▶ uregulowanie i wykonanie drogi do osiedla „za tartakiem” w Mordarce.

Gmina Limanowa

Bliżej Ciebie

STAWIAMY NA ROZWÓJ!

